

11.

B. C. D.
DISSERTATIO
DE
CEREMONIIS
CIVILIBUS ET DECORO,
Quam,
Ex consensu & suffragio Ampliss.
FACULT. PHIL.

SUB PRÆSIDIO
Praeclarissimi & Excellentissimi Viri
MAG. SIMONIS ZAŁĘPDY
Log. & Metaph. Professoris Ord.
Fautoris & Promotoris sui multis
nominibus honorandi.

PRO HONORE ACADEMICO
Examinandam fuisse
JOHANNES FORSENIUS,
Nyland.

In Audit. Super. d. 24 Novembris,
Anni M. DC. LXXXII.

Horis à 1. Pomeridianis.

ABOÆ,

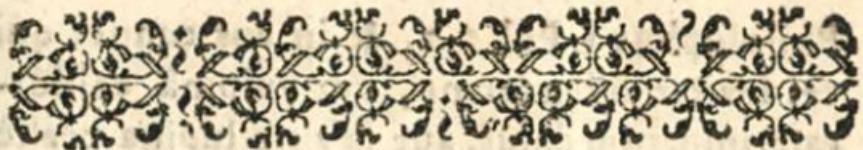
Excud. Johannes L. Wallius, Acad. Typogr.

CELEMONIIS

CULTIBUS ET DECORIS

EX CONVENTU ET MUSEO AQUINAE

LECTORI BENEVOLO
BREVITATIS AMANTI.

DE CEREMONIIS CIVILIB. ET DECORO.

I.

Aturæ delicias Hominem, benignissimus & sapientissimus creator condidit ad sui imaginem, atq; adeò sicut innumeris prærogatis, creaturis reliquis nos antestare voluit, ita eminentiora & præcelsa magis omnifariam generis bona, magnifica manu in genus conferre humanum volupeduxit. Ex hisce pars Animæ, pars Corporis, pars fortunæ salutantur; digna certè quæ omnium pulsent animos, omnium ad sui dulcoris venerationem corda & mentes lacessant: Sed verò, si ab recta rationis moderatione, virtutis & honestatis tramite hæc sequestrentur, non jam bona jucunditat pariter & utilitate interstincta, sed malorum omnium incentiva mihi censa veniunt. Sine virtute enim, si hominem ingeniolum & eruditum depingere velis, certè animal erit *affidator nigh Xerxes* ut dicit

Philosophus i. Pol. c. 2. & in eos omnes qui
vel leviter offendent, aut vulpinā callidi-
tate impetum dabit, aut sævitia lupina crassè
grassabitur. Virtus itaq; sola quæ homines
ab brutis distinguit; hæc facit etiam ut supra
id quod scimus; sapere videamur. Qui in o-
mnibus absolutus esse cupit, ei multa
virtute opus duco: Sicut carbunculus, qui
sine ornatu & ornamento omni inseritur, è
purissimis & nitidissimis esse debet. Verum
si quis diligenter animadvertis, sic sæpiuscule
(ut ille ait) in laude quod sit in lucro; ob-
tinet enim proverbium illud: *lucra levia
crumenam efficere gravem*; siquidem lucra
levia frequenter redeant, cum majora le-
rius offerant. Similiter verum est, exiguae
virtutum imagines non minimas conciliare
laudes, quia perpetuus earum est usus: cum
in observationem hominum incurruunt, cum
è contra virtutis alicujus magnæ exercendæ
occasio raro admodum obtingat. Facit ita-
que ad famam & existimationem alicujus
multum; & quemadmodum *Isabella Regina
Castiliæ* dicere solebat; instar Epistola-
rum commendatitarum, quæ nunquam
non præsto sunt, haberi potest, si quis
Ceremoniis in gestu & verbis utatur deco-
ris. Cum enim Hominis, ipsa natura ad mu-

tua consortia propendere est; ea si ad mo-
rem brutorum non instituere velit, cere-
monius civilibus condecoranda sciat, & ver-
borum dulci inescatione conversantium mul-
ciendos animos.

2.

Principum quidem in Aulis & conver-
sationibus Heroum si quis utilitatem cere-
moniarum & concinnam verborum decenti-
am apprimè necessariam afferat, tam abest
ut à veritatis tramite deflectat; quam eam
certissimo vestigio premat. Oratorum au-
tem verissima ornamenta esse clamant uno
quasi ore omnes; quotquot non obsoletis
ad stricti Sardonum judiciis, concinnam har-
moniam gestuum, & faves delicasosque
sermonum tinnitus, barbaris rusticorum
anteferant mugitibus. Quandoquidem i-
gitur in easibus memoratis simulque in re-
liqua Societate humana *civilium Ceremoni-
arum* ordo sit necessarius; paucis, & quasi
süb schemate aliquo disputabimus, qua rae-
tione finē formandæ & coercendæ ut minua
ab illis pendeat periculi.

Solent Ceremoniæ tam in verbis quam
in gestibus adhiberi: ad has verò addiscen-
das nihil fermè aliud requiritur quam ut eas

quis non contemnat, vel supercilio quasi despiciat; ita vero in aliorum moribus easdem observabit ut mediocritatem ab illis discere sciat; si enim majorem illis operam navaverit, de pretio decident, quod in illo potissimum sicut est ut tanquam nativae videantur & minimè affectatae. In verbis primò qui constantem & continuum quasi sententiarum nexum non observat, ad futilem & aniles dictionum crambes decurrit, quod maxime noxium est; præsertim dum res fuerit cum illis, qui aut dignitate nos superant, aut de ipsis examinamus rebus quæ proprium nostrum spectant commodum. Veritatem si quis observat, tanto magis suis inclarescer ceremoniis & majorem audientium applausum merebitur: Tum enim & Vir bonus audiet & ad percellendum quam maximè valebit: Neque enim repugnat id, si quis vera loquatur & ceremoniarum juxta flosculis sermonem exornet, cum non ceremoniæ exinde laudari debeant, ut res, quæ in se iniquæ & falsæ sunt pro veris quasi venditent, & fraudem quæ alias detegi posset, tanquam sub Apellis umbra celent; sed propterea aestimandæ, quod rem quæ per se vera est, tanto majori impressione confabulantium

inscul-

insculpere animis valeant: nam id non raro accidere solet, ut & ipsa *Veritas* suspecta maneat, si in ea, verborum appertinens structura, quidquid oriatur sinistri; non tollat.

4.

Sunt qui in sermonibus affectant potius ingenii laudem, quam, in quamcunque partem videantur expeditiores præ aliis ad pronunciandum; quam ut judicii vim in veritate exprimenda declarent; ac si laudabile esset invenire quid dici possit, non quid taceri debeat: Sunt & quorum lingua novit in quibusdam inanibus ac ridiculis anicularum nugis & fabulis ita anxiè luxuriare; ut cœterā planè sterilis & jejuna sit; quod plerumq; genus inopiae, homines ingenti solet afficere tædio. Nervus autem sermonis honoratior hic est: ansam sermonis præbere, & rursum eidem moderari ac ad alia transire. In conversationibus Magnatum non tædiosi semper Loci communes & intricata Philosophorum The mata adducenda; delectant illos, qui, quodvis quando factum sit, & quibus consequentiis ac antecedentibus, ad unguem recitare sciunt. Bonum est in con-

versatione & colloquiis familiaribus sub-
indè variare, & sermones circa res præ-
sentes cum dissertationibus, narratiunc-
culas cum argumentis, quæstiones cum
positivis; jocosa cum seriis immiscere;
satietatem siquidem & fastidium parit in
uno genere sermonis diutius hæc rere. Iocos
a. ita arcendos æstimo, ut tanquam privilegi-
giis immunes ab illis sint res, Religionē &
Rempublicam concernentes; nequè vero
temerè in privatorum negotia majoris
momenti, & casus eorum miserabiles
jocorum & iurisditionum effutiendi rivuli:
Nonnullos tamen reperies quibus inge-
nia sua obdormiscere videbuntur, nisi a-
cutam aliquam ac pestilentem satyram in-
quempiam contorserint. Iste habitus ve-
neno atrocior; & certè qui eandem
amplectitur venam, sicut aliis metum
injicit ab ingenio suo, ita ab aliorum me-
moria metuere debet.

f.

Quid vero de illis dicendum deli-
catis Deastrum simulacris qui i verum
Ceremoniarum decus in pessimum Simu-
lationum virus convertunt? ut jam ta-
ceam molles istas ac flexiles assentato-
rum mammas, quas in quamcumque
partem

partem mulcire velis, Iargum semper assentationis florem suppeditabunt: ecce enim haec, illis, qui sua consilia proferunt non adversarias profitentur, verum assentientur potius, & libertatem loquendi aliis in libertatem cogitandi vertent: Unde notum est apud Hispanos satis malignum adagium haberi: *Dic mendacium, & veritatem erues*, perinde ac si assentatio clavis esset ad secreta reseranda. Bis millia etiam alia sunt ingenia quae aper tam in sermonibus inducunt falsationem. Obversatur oculis nostris defæcatum illud perfidorum hominum catharma; quod submissionum ac lenociniorum prodigum, salibus, jocis & fraternis osculis nos pascit; vexat interim pectus iniqua calumniandi prurities; & ut vultures ad malevolentia cadavera, præteritis amoenis ac odoriferis locis feruntur, muscae sans corpora prætervolantes ad ulceræ properant; ita isti sinistra ac perversa sedulitate, omissis proximorum virutibus, vitiis eorum adhærescunt, probosque passim convitorum equis & quædrigis incurvant; Hic consimilesque non noverunt in quibus veræ Ceremonie locandæ, quæ in eo, sive sermone sive

gestibus eas expresseris, consistunt; ut nihil præter rem & mentem, nihil dolii nihil simulationis subsit: Hæc enim cum aperta vitia censeantur quæ suis non incommodis & vicuperiis carent; ea bonus vir suffugere debet; & quandoquidem utile ac honestum simulque salutare sit aliorum sermonibus ac colloquiis interesse, cavendum ut nihil ex facilitate prodeat, sed ex comitate singula dicantur & urbanitate. Hactenus v. de sermonibus egi, pauca nunc de gestibus subjiciam.

6.

Gestus quoque ut plurimum sunt animi indices, qualesque præ se *gestus* ferat aliquis, talis de eo speranda fides ac ingenium: si leves; vento volubilius erit; si graves, & ad seria accommodati magis, ingenium virile denotabit. Si mediocres, suum quidem locum habebit sed inter pares. Proinde hic non incommodè quidem commemoro, quod Terentianus ille salfè admodum infert: *ut homo est ita morem gerat*: & probè dispiciendum puto quibuscum conversamur ac convivimus, deinde ut illis sumus accepti, mores ac *gestus* eorum inspicia-

spiciamus, postmodum ad illorum ideam
paulatim nos formemus: Non enim
hæc fallacia est, sed medium, quò pro-
bè cum diversis ingenii versari quea-
mus. *Gestuum* autem Ceremoniis peni-
tus abstinere erga illos quibuscum ver-
samur, perinde est ac si doceamus eas-
dem illos erga nos negligere, quo pa-
cto nos ipsos faciemus viliores; præci-
pue a. nequaquam omittendæ erga illos
quibuscum familiaritate minimè con-
juncti sumus, neque erga homines in-
genio fastidioso: est enim procul dubio
nodus artificiosæ cujusdam insinuationis
in *gestibus* ipsis, inter *formulas commu-*
nes; qui homines revera inescat & mi-
rificè afficit. Inter æquales de *gestuum*
ordine sollicitum esse non adeo opus
duco, reprimendus paululum, & digni-
tas hic tuenda; at inferiores inter, non
decerit reverentia; itaque inter illos be-
nignè se gerere & cum familiaritate quâ-
dam, non incongruum est.

7.

Præcepta nec de membrorum de-
centi statu, contemnenda erunt in quo
plurimi minus delicate se gerunt. Non-
nullorum *vultus* & *gestus* & *externa a-*

Iia instar versuum sunt, in quibus syllabæ
singulæ mensurantur. Incessus quo run-
dam instar Pavonum turgidus ac super-
bus; vix illi rectè *gestuum* decentiam
servant, nulli enim magis rusticè se ge-
runt quam qui efflatotument animo; hi
n. dum impossibilia appetunt, in *gestibus*
se totos deturpant; cum *gestus* decentes
decenti modò corporis statu spectentur.
Non in ridiculas lascivientium puellarum
formas *gestus* componere decet, scenam
illi mihi agere histrionum more videntur
qui idagunt. Nec nimium *gestus* dilatan-
di; id n. si fiat, uteunque virtute vera
emineas, audias tamen ab invidis in nomi-
nis cui detrimentum fastuosus tantum &
affector. Qui rectè se gerit; modum in
singulis servat. Is verò modus est ut ~~ne~~
quid nimis. Quare ille in *gestibus* non
peccat qui eosdem non innovat, sed se-
mel concinnos & decentes inventos reti-
ner semper, nec opportunitates & tem-
pora impensè quærit. Prudens enim op-
portunitates plures faciet quam inveniet.
Tantum vero dixisse sufficiat. Si quæ
tibi ad applausum Lector benevolè:
boni consule & fave!

QUE

QUÆSTIONES.

ETHICÆ.

2. An repugnet modestia honores appetere Academicos? Neg.
2. An amor iste moderatus quo homo ē sui notitiā, propendens est ad se ipsum diligendum, sit licitus? Aff.
3. An virtutes morales fidelium differant formaliter à virtutibus Ethnicorum? Neg.
4. An imprecandum proximo, vel diris devovendus inimicus noster? Neg.

PHYSICÆ:

1. An detur Materia Prima prout vulgo ab Aristotelicis definitur? Neg.
2. An detur figmentum illud cuius vulgo Pythagoram Auctorem faciunt, menippeos? Neg.
3. An Anima à suis potentiis differat realiter? Aff.
4. An Anima suis potentias corpori communiceat? Aff.
5. An densur causa Physica longavitatis et brevitatis vite? Aff.

Viro. Juveni Politissimo

DN. JOHANNI J. FORSENIO Nyl.
Philosophiae Candidato dignissimo,
mihi à teneris charissimo;

Pro summa in Philosophia honoribus legitime
adipiscendis ingeniose disputanti:

O Mnis honor onus est; tamen hunc acquire-
re pergis

FORSENI, tanti ponderis haud timidus.
Quæ lassant humeros, ignavi ferre recusant;
Quorum te genium non didicisse probas.
Dum tibi quos Pallas meritò decernit ho-
nores

Non spernis. Spondent præmia tanta suo
Cultori Musæ; quæ mox duce & auspice
Christo
Suscipias felix. Sic precor; euge! Vale!

Gratulabundus acclamabat ho-
noris ergo

JACOB. FLACHSENIUS
Acad. h. a. RECTOR.

Ad

*Ad eximium Philos. Candidatum commilito-
nem & amicum suum sincerè dilectum,*

DN, JOH, J. FORSEN IUM,
pro gradu Magisterii solerter & ingeni-
osè differentem:

Moribus & gestu quid sit ex aſſe
decorum

FORSENII *haec monstrant scripta*
probata satis.

Domina Tua *in circō cingantur tempora*
lauru

Et caput exornet *sacra Minerva si-*
mul,

Ut ventura satis cognoscant *secula* ,
quantum.

Proderis his studiis invigilasse bonis.

Hec pauca gratulabundus
scripsi

Joh. Flachsenius
Mat. Prof. Publ.

In

In Juvenem.

Peregrinum ac Praestantiss.

D.JOHANNEM FORSENIUM,
Philosophiae Candid. dignissimum,
Amicum & Commilitum meum ap-
primè dilectum:

SEdulus Aonidum castarum signa se-
q'utus'

Quam sis FORSENIS Fautor, amice bone;
Præclarè præseus hæc disquisitio docta
Ostendit, vires ingeniique probat.
Ergò brevi, blandæ Musæ, tibi præmia
magna.

Pro meritis, Mitram, festaque Serta
dabunt.

Ingenti de laude, lubens, tibi grator! &
opto

Ut per agas vitæ tempora fausta diu!

Ut ut subitâ curâ, animo tñ. gra-
tialabundo scripsi

S I M O N E Z U E P D I
Met. & Log. P. Ord.

